

Dr hab. prof. AM Arkadiusz Adamski

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna: instrumentalistka

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, pismo z dnia 30 maja 2018 roku. Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. Z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Dotyczy:

Uchwały nr 61/2018 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy z dnia 9 maja 2018 roku w sprawie wyznaczenia recenzenta w przewodzie doktorskim mgr. Janusza Staneckiego.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 roku, tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego uprawniona do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistka podjęła prawomocną uchwałę o wszczęcie przewodu doktorskiego mgr Janusza Staneckiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej instrumentalistka.

W związku z powyższym w piśmie z dnia 30 maja 2018 roku otrzymałem informację o załączonej dokumentacji w postaci:

- Kserokopii zgodnej z oryginałem Uchwały nr 61/2018 roku Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy z dnia 9 maja 2018 roku w sprawie wyznaczenia recenzenta w przewodzie doktorskim

mgr. Janusza Staneckiego, w której w § 1 wyznacza się moją osobę na recenzenta w przewodzie doktorskim mgr. Janusza Staneckiego a w § 2 uchyla się Uchwałę nr 40/2014 z dnia 9 grudnia 2014 roku w zakresie powołania prof. Edwarda Daneckiego na recenzenta przewodu doktorskiego mgr Janusza Staneckiego. Pozostałe postanowienia Uchwały nr 40/2014 z dnia 9 grudnia 2014 roku pozostają bez zmian.

- Kserokopii zgodnej z oryginałem Uchwały nr 49/2014 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy z dnia 9 grudnia 2014 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Janusza Staneckiego w dziedzinie sztuki muzyczne, dyscyplinie artystycznej instrumentalistka. Zgodnie z zwartą informacją Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, postanawia wszcząć przewód doktorski mgr Janusza Staneckiego oraz zatwierdza temat i koncepcję pracy doktorskiej pt. *„Waltornia w muzyce kameralnej XX wieku – aspekty stylistyczne i wykonawcze na wybranych przykładach z literatury muzycznej”* Na protokole widnieją odręczne podpisy oraz informacja o załącznikach – protokole komisji skrutacyjnej oraz listy uprawnionych do głosowania. Wymienionych załączników nie otrzymałem.
- Dokumentacja przewodowa i praca doktorska mgr Janusza Staneckiego.

Podstawowe dane o kandydacie.

Pan mgr Janusz Stanecki urodził się w Bydgoszczy. Naukę gry na waltorni rozpoczął w wieku 10 lat w Państwowym Zespole Szkół Muzycznych im. Artura Rubinsteina w Bydgoszczy w klasie mgr Włodzimierza Szadowiaka i Zbigniewa Młynarskiego. Szkołę tą ukończył z wyróżnieniem w roku 2005. W tym samym roku rozpoczął studia w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy w klasie mgr Wojciecha Brylińskiego, które ukończył z wyróżnieniem w 2010 roku uzyskując tytuł magistra sztuki oraz wpis do Złotej Księgi Absolwentów Akademii. Swoje umiejętności doskonalił na kursach mistrzowskich oraz lekcjach indywidualnych pod kierunkiem wybitnych waltornistów artystów – pedagogów. Od 2007 roku rozpoczął pracę etatową w Toruńskiej Orkiestrze Symfonicznej. Rok później został przyjęty do orkiestry Opera Nova w Bydgoszczy a od 2012 pełni obowiązki solisty waltornisty w Filharmonii Pomorskiej im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszczy. Współpracuję również z Capellą Bydgosciensis, Inowrocławską Orkiestrą Symfoniczną Pro Arte oraz Polską Filharmonią Kameralną w Sopocie. Prowadzi działalność solistyczną i kameralną występując regularnie z Toruńskim Kwartetem Waltorniowym oraz Kwintetem Dętym „Sonore”, którego jest współzałożycielem. W 2012 roku

rozpoczął studia doktoranckie na Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy pod kierunkiem prof. Edwarda Daneckiego.

Dorobek artystyczny mgr Janusza Staneckiego opiera się głównie na solistycznej i kameralnej działalności koncertowej. Duża część tej aktywności przypada na występy w kwartecie waltorniowym. Osobny rozdział stanowią występy orkiestrowe, w których doktorant realizował ważne i eksponowane sola waltorniowe.

Recenzja pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Janusza Staneckiego składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na dwóch płytach CD oraz pracy pisemnej pod tytułem *„Waltornia w muzyce kameralnej XX wieku – aspekty stylistyczne i wykonawcze na wybranych przykładach z literatury muzycznej”*. Promotorem jest prof. zw. dr hab. Jadwiga Kotnowska.

Praca jest podsumowaniem jego dwuletnich doświadczeń i przygotowań do realizacji nagrania dwudziestowiecznych kompozycji kameralnych z udziałem waltorni. Jak sam stwierdza *„powodem tego wyboru była fascynacja różnorodnością stylistyczną oraz nowatorskim traktowaniem rogu”* Główny cel jaki przyświecał autorowi oprócz aspektów stylistycznych to złożoność problemów wykonawczych w kontekście zmiennych składów instrumentalnych.

Mgr Janusz Stanecki podzielił pracę na dwie części składające się na jedną całość – nagrania CD wybranych utworów dwudziestowiecznych utworów kameralnych oraz części opisowej.

Dzieło artystyczne

Zakres zarejestrowanej części dzieła artystycznego, którego twórcą jest pan mgr Janusz Stanecki wraz ze współwykonawcami – Tomaszem Gluską - trąbka, Wojciechem Zwolińskim - puzon, Julią Stanecką - flet, Kamilem Szewczykiem - obój, Mateuszem Kujawą - klarnet, Marcinem Czekajskim - fagot, Małgorzatą Bętkowską - flet, Filipem Klasa - perkusja, Dorotą Buraczewską-Kraus – harfa, Ireną Filuś - skrzypce, Cecylią Stanecką - wiolonczela, Agatą Struczyk - kontrabas, Marią Lewandowską - harfa, Agatą Misiak-Lącką - fortepian, obejmuje pięć dzieł kompozytorów takich jak: Francis Poulenc, Eugene Bozza, Grażyna Bacewicz, Jan Koetsier oraz Eric Ewazen.

Gra pana mgr Janusza Staneckiego charakteryzuje się znajomością sztuki kameralistyki w ogólnym tego słowa znaczeniu. Artysta w sposób skuteczny i przemyślany realizując partię waltorni w utworach zaprezentowanych na płytach CD a jego produkcje cechuje umiejętność operowania

barwą instrumentu o zróżnicowanym ambitusie dynamicznym oraz różnorodność artykulacyjną. W pierwszym utworze – *Sonacie na waltornię, trąbkę i puzon* Francisca Poulenca linia melodyczna rogu, choć w moim odczuciu zbyt wyciszona, skutecznie zespala skrajne głosy trąbki i puzonu czyniąc tym samym spójną barwę tria. W kolejnym – *Variations sur theme libre* Eugena Bozzy waltornia staje się instrumentem równoważnym i na tle pozostałych współwykonawców i wyróżnienia się szlachetnością brzmienia. Umiejętność dopasowania barwy rogu do instrumentów dętych drewnianych świadczy o zrozumieniu problematyki wykonawczej dotyczącej gry w kwintecie dętym oraz bardzo dobrej znajomości partytury. Następną kompozycją wchodzącą w skład dzieła artystycznego to *Inkrustacje na waltornię i zespół kameralny* Grażyny Bacewicz. W utworze tym waltornia wysuwa się na pierwszy plan dając wykonawcy możliwość do zaprezentowania swoich umiejętności instrumentalnych. Zastosowana różnorodna artykulacja w kontekście instrumentów akompaniujących daje bardzo przejrzysty charakter dzieła co świadczy o wszechstronności wykonawczej pana Staneckiego. Podobna sytuacja ma miejsce w dwóch kolejnych utworach – *Sonacie na waltornię i harfę op. 91* Jana Koetsiera i *Balladzie, Pastorale and Dance* Erica Ewazena. W kompozycjach tych partia rogu stawia przed wykonawcą wysokie wymagania. Również w tym przypadku artysta wywiązał się ze swojego zadania bardzo dobrze. Tak jak w poprzednich dziełach gruntowna analiza, zastosowanie odpowiedniej artykulacji w połączeniu z umiejętnością operowania barwą instrumentu sprawiły, że obydwie produkcje można zaliczyć do bardzo udanych.

Na uznanie zasługuje niezwykle ciekawy dobór repertuaru składający się na dzieło muzyczne. Jego zróżnicowana stylistyka i charakter daje pełny obraz możliwości wykonawczych waltorni – instrumentu bardzo cenionego przez kompozytorów XX wieku.

Mając na uwadze powyższe stwierdzenia należy uznać, że dzieło zapisane na nośniku cyfrowym jest bardzo wartościowym materiałem muzycznym.

Część opisowa

Część opisowa dzieła jest bardzo obszerna. Obejmuje 185 stron i składa się z trzech dużych rozdziałów, wraz z podrozdziałami i paragrafami. Autor w sposób przemyślany dokonał czytelnego podziału, z których każdy dotyczy innego zagadnienia. Wszystkie części stanowią jednolitą całość a poruszana w nich problematyka w pełni wyczerpuje temat zawarty w tytule pracy. Przedstawiony opis dzieła artystycznego skonstruowany został w sposób czytelny i przejrzysty, usystematyzowany i wnikliwie przeanalizowany. Całość została poprzedzona wstępem, w którym autor oprócz informacji dotyczących koncepcji pracy stawia dodatkowe kryterium – stworzenie reprezentatywnej

grupy utworów, stanowiących przekrój stylistyczny muzyki XX wieku. W rozdziale pierwszym w bardzo ciekawy sposób została przybliżona ogólna charakterystyka tego stulecia w kontekście kameralistyki z uwzględnieniem waltorni jako instrumentu o znacznie wzrastającym potencjale. Rozdział drugi dotyczy problematyki zastosowania różnorodnych składów instrumentalnych. Część ta to kompendium wiedzy, informacji oraz sugestii autora dotyczących prawidłowości zachowań mających na celu ułatwienie wspólnych działań, począwszy od ustawienia na estradzie poprzez wiele innych aż po problemy intonacyjne. W rozdziale trzecim – najbardziej obszernym - zostają przeprowadzone szczegółowe analizy utworów ich przebieg formalny w kontekście aspektów wykonawczych. Każdy omawiany utwór poprzedzony jest informacją zawierającą rys historyczny i okoliczności powstania dzieła. W tej części rozprawy autor bardzo wnikliwie realizuje postawione sobie zadanie, trafnie przytaczając fragmenty partytur, w których jasno i czytelnie udowadnia słuszność swoich tez.

Praca napisana jest poprawnym komunikatywnym językiem z odwołaniami do bogatej literatury oraz materiałów źródłowych. Stylistyka i budowa zdań poza drobnymi błędami nie budzi zastrzeżeń. Formalnie rozprawa napisana jest w sposób ciekawy jasny i logiczny. Także od strony edytorskiej materiał jest bardzo starannie wydany.

Konkluzja

Dzieło artystyczne wraz z częścią opisową przedstawione przez mgr Janusza Staneckiego będące pracą doktorską, jest cennym materiałem badawczym zawierającym w sobie znamiona oryginalności. Nowe ujęcie problemu związanego z aspektami wykonawczymi partii rogu w utworach XX wieku jest ciekawe i odkrywcze - zarówno w kontekście historycznym jak i samej techniki gry. Te zagadnienia w pełni odnoszą się do treści pracy i stanowią tym samym wartościowy materiał naukowy.

Ponadto stwierdzam, że pan Janusz Stanecki posiada wiedzę teoretyczną, wykazuje umiejętności prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej i naukowej, spełniając tym samym wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Wnioskuje o przyjęcie przedłożonej pracy doktorskiej.

Dr hab. prof. AM Arkadiusz Adamski